

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

**КІБЕРБЕЗПЕКА В УКРАЇНІ:
ПРАВОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПИТАННЯ**

**International scientific-practical conference
«Cybersecurity in Ukraine: Legal and Organizational Issues»**

**Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції
17 листопада 2023 року**

Одеса
ОДУВС
2023

рекомендовано до друку рішенням кафедри кібербезпеки та інформаційного
забезпечення
Одеського державного університету внутрішніх справ

Всі матеріали надані в авторській редакції та виражають
персональну позицію учасника конференції

Кібербезпека в Україні: правові та організаційні питання: матеріали міжн.
наук. практ. конф., м. Одеса, 17 листопада 2023 р. Одеса : ОДУВС, 2023. --
- 168 с.

У збірнику представлено стислий виклад доповідей і повідомлень, поданих
на міжнародну науково-практичну конференцію «Кібербезпека в Україні:
правові та організаційні питання», яка відбулася на базі кафедри кібербезпеки
та інформаційного забезпечення Одеського державного університету
внутрішніх справ 17 листопада 2023 року.

У матеріалах конференції приділено увагу актуальним теоретичним та
практичним проблемам забезпечення інформаційної безпеки в Україні.
Висвітлюється широкий спектр питань, пов'язаних з удосконаленням правового
регулювання та адміністративно-правового забезпечення кібербезпеки в
Україні. Розглянуто використання інформаційних систем, технологій та
інформаційно-аналітична діяльність правоохоронних підрозділів у боротьбі з
злочинністю та надано обґрунтовані рекомендації щодо вдосконалення
підготовки персоналу для боротьби з кіберзлочинністю в Україні.

Матеріали міжнародної науково-практичної конференції адресовано
вченим, працівникам правоохоронних органів, аспірантам (ад'юнктам),
здобувачам вищої освіти першого та другого рівня освіти.

© ОДУВС, 2023

The theoretical foundations of criminal analysis within the framework of digital security serve as a pivotal element in the development of strategies to counter modern crimes. The collective study of methods of criminal analysis and principles of digital security opens possibilities for creating effective tools for detection, analysis, and prevention of cybercrimes. Research in this paradigm not only contributes to the advancement of scientific knowledge but also provides practical insights for enhancing contemporary methods of combating criminality in the era of digital technologies.

The theoretical foundations of criminal analysis within the framework of digital security serve as a pivotal element in the formulation of strategies to counter contemporary crimes. The joint examination of methods of criminal analysis and principles of digital security reveals opportunities for the creation of effective tools for detection, analysis, and prevention of cybercrimes. Research in such a paradigm not only contributes to the development of scientific knowledge but also provides practical insights for improving contemporary methods of combating criminality in the era of digital technologies.

Practical challenges associated with ensuring digital security are escalating against the backdrop of continual developments in information technologies. The speed of changes and the diversity of scenarios in cybercrimes cast doubt on the effectiveness of traditional methods of criminal analysis. Therefore, the relevance of studying and developing new data analysis strategies in the context of digital security becomes an utmost necessity.

In the context of rapid advancements in information technologies, cybercrimes emerge as more dynamic and complex, with their forms continually evolving. Criminals refine their methods, utilizing cutting-edge digital tools and targeting the most vulnerable aspects of contemporary society. In this context, the concept of digital security attains strategic significance as it becomes a prerequisite for ensuring economic stability, safeguarding personal data, and facilitating the effective functioning of society as a whole.

The paradigm of criminal analysis in the context of digital security provides us with the opportunity for a profound understanding of the essence and mechanisms of cybercriminality. It enables the identification of patterns and typologies of criminal activities in the digital space to effectively counter new challenges arising from technological developments.

Exploring the theoretical aspects of criminal analysis in the context of digital security, we encounter the need to create new models and concepts that account for the specificity of the digital environment. The understanding of digital security principles, coupled with the application of criminal analysis methods, collectively allows for the development of advanced technical and strategic solutions for the detection and prevention of cybercrimes.

However, despite intensive efforts in this direction, practical challenges in the field of digital security remain exceedingly complex. The pace of technological development surpasses the capabilities of analysis and protection, casting doubt on the effectiveness of traditional methods of criminal analysis. Therefore, the importance of implementing new strategies and innovative approaches in data analysis becomes indispensable for ensuring digital security in the conditions of the modern digital society.

АНАЛІТИЧНІ МЕТОДИ ОЦІНКИ РІВНЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Южека Роман Сергійович

аспірант кафедри кримінально-правових дисциплін

Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ,

член Громадської організації «Спілка освітян України»

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0007-6031-4182>

Пядишев Володимир Георгійович

доктор юридичних наук, професор

професор кафедри кібербезпеки та інформаційного забезпечення

Одеський державний університет внутрішніх справ

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5174-1891>

Методика оцінки рівня економічної безпеки є комплексним інструментом, який дозволяє оцінити стан економіки та її здатність до стійкого розвитку в умовах різноманітних

викликів та загроз. Дана методика заснована на системному підході до визначення факторів, що впливають на економічну безпеку, та оцінці їх взаємозв'язку та взаємодії.

Дослідження методики оцінки рівня економічної безпеки можна знайти в роботах багатьох відомих вчених, серед яких: О. П. Білецький, І. М. Одарич, В. В. Пасічник, О. М. Поплавська, А. А. Курдінова, Ю. В. Клименко, Т. В. Скляр та багатьох інших дослідників. Проте, тема щодо методики оцінки рівня економічної безпеки досі актуальна та дискусійна у науковому просторі.

У дослідженні економічної безпеки використовуються різні наукові підходи. Найбільш поширеними з них є:

- *Системний підхід*. Згідно з цим підходом, економіка розглядається як система, що складається з різних елементів, які взаємодіють між собою. Цей підхід передбачає комплексне дослідження різних аспектів економіки, зокрема, її соціально-економічного та політичного середовища, її структури та функціонування, а також взаємодії з іншими системами.

- *Економічний підхід*. Згідно з цим підходом, дослідження економічної безпеки здійснюється з точки зору її впливу на економіку країни. Тут досліджуються економічні процеси, які впливають на економічну безпеку, а також забезпечення сталого економічного розвитку країни.

- *Інституційний підхід*. Згідно з цим підходом, дослідження економічної безпеки здійснюється з точки зору ролі інститутів в економіці. Інституції розглядаються як правила гри в економіці, які регулюють поведінку різних груп учасників.

- *Геополітичний підхід*. Згідно з цим підходом, дослідження економічної безпеки здійснюється з точки зору геополітичних інтересів країни. Цей підхід передбачає дослідження геополітичного середовища, зовнішньоекономічних зв'язків та конкуренції з іншими країнами.

- *Стратегічний підхід*. Згідно з цим підходом, дослідження економічної безпеки здійснюється з точки зору стратегічних цілей та завдань країни. Визначаються стратегічні переваги та визначається роль економічної безпеки у досягненні стратегічних цілей.

- *Міждисциплінарний підхід*. Згідно з цим підходом, дослідження економічної безпеки здійснюється на перетині різних наукових дисциплін, таких як економіка, політична наука, соціологія, право та інші. Цей підхід дозволяє забезпечити комплексний аналіз різних аспектів економічної безпеки та визначити найбільш ефективні шляхи її забезпечення [1, с. 30-31].

Кожен з цих наукових підходів має свої переваги та недоліки та може бути застосований в залежності від цілей та завдань дослідження. Однак, найбільш ефективний підхід передбачає комбінацію різних підходів та інтеграцію різних методів та інструментів дослідження для забезпечення більш комплексного та точного аналізу економічної безпеки.

Наукові підходи українських науковців до методики оцінки рівня економічної безпеки відображають різноманітність та багатогранність дослідження цієї проблеми. Деякі з науковців, що досліджували цю тему та розробляли методики оцінки рівня економічної безпеки, наступні: Білецький Олег Петрович – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин та економічної безпеки Київського національного торговельно-економічного університету (у своїх дослідженнях використовує системний та економічний підходи до оцінки економічної безпеки); Клименко Юрій Володимирович – доктор економічних наук, професор, директор Інституту економічної політики та соціальних досліджень Національної академії наук України (у своїх дослідженнях використовує інституційний та геополітичний підходи до оцінки економічної безпеки); Одарич Ірина Михайлівна – доктор економічних наук, професор, заступник директора Інституту економіки та прогнозування Національної академії наук України (у своїх дослідженнях використовує стратегічний та системний підходи до оцінки економічної безпеки); Пасічник Володимир Вікторович – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та менеджменту Київського національного економічного університету

імені Вадима Гетьмана (у своїх дослідженнях використовує системний та економічний підходи до оцінки економічної безпеки); Скляр Тетяна Вікторівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки підприємства та міжнародної економіки Ужгородського національного університету (у своїх дослідженнях використовує системний та міждисциплінарний підходи до оцінки економічної безпеки).

Крім того, існують також колективні наукові дослідження з оцінки економічної безпеки, зокрема, «Концептуальні засади оцінки рівня економічної безпеки України» (А. А. Гриценко, О. В. Мельник, В. А. Яковець та ін.), «Методика оцінки рівня економічної безпеки регіону» (А. А. Курдінова, І. М. Одарич, О. М. Поплавська та ін.) та інші [2, с. 46-47].

Усі вищезгадані науковці та дослідження відображають різні наукові підходи до оцінки економічної безпеки, такі як системний, економічний, інституційний, геополітичний, стратегічний та міждисциплінарний. Кожен з цих підходів має свої переваги та недоліки та може бути застосований в залежності від цілей та завдань дослідження. Однак, найбільш ефективний підхід передбачає комбінацію різних підходів та інтеграцію різних методів та інструментів дослідження для забезпечення більш комплексного та точного аналізу економічної безпеки.

Основні характеристики методики оцінки рівня економічної безпеки:

- **Комплексність.** Методика оцінки рівня економічної безпеки враховує вплив різноманітних факторів, які визначають економічну ситуацію в країні. До цих факторів можуть відноситись політичні, економічні, соціальні, культурні та інші аспекти.

- **Системність.** Методика оцінки рівня економічної безпеки використовує системний підхід до аналізу економіки та взаємодії різних факторів. З цією метою вона використовує моделювання, що дозволяє відображати інтерактивність та взаємозв'язок різних елементів системи.

- **Об'єктивність.** Методика оцінки рівня економічної безпеки ґрунтується на використанні статистичних даних та інших об'єктивних показників, що дозволяє забезпечити науково-обґрунтовану оцінку.

- **Модульність.** Методика оцінки рівня економічної безпеки складається з ряду модулів, що дозволяє визначити підсистеми та складові, які впливають на економічну безпеку та проводити їх аналіз окремо. Це дозволяє забезпечити більш детальну та точну оцінку економічної безпеки та зосередитись на тих аспектах, які є найбільш вразливими.

- **Гнучкість.** Методика оцінки рівня економічної безпеки є гнучкою та може адаптуватись до різних умов та викликів. Зокрема, вона може використовуватись для оцінки економічної безпеки на різних рівнях – від місцевого до національного та міжнародного.

- **Прогностичність.** Методика оцінки рівня економічної безпеки не тільки дає змогу оцінити поточний стан економіки, але й дозволяє прогнозувати можливі зміни та загрози у майбутньому. Це дає можливість планувати та розробляти стратегії для забезпечення економічної безпеки на довгострокову перспективу [3, с. 8-9].

Узагальнюючи, методика оцінки рівня економічної безпеки є важливим інструментом для визначення стану економіки та здатності країни до стійкого розвитку в умовах різних викликів та загроз. Вона є комплексною, системною та об'єктивною, забезпечує гнучкість та прогностичність, що дає можливість розробляти стратегії та плани дій для забезпечення економічної безпеки на різних рівнях та на різні періоди часу.

Проблематика методики оцінки рівня економічної безпеки полягає у визначенні найбільш об'єктивних та комплексних показників, що дозволяють визначити рівень економічної безпеки країни. До основних проблем можна віднести:

- Відсутність єдиного підходу до визначення поняття «економічна безпека». Кожна країна має свої специфічні риси та особливості, які впливають на поняття «економічна безпека», тому немає єдиного підходу до його визначення.

- Недостатня кількість об'єктивних та комплексних показників. Відсутність єдиних стандартів та критеріїв оцінки рівня економічної безпеки ускладнює процес оцінки та порівняння рівнів економічної безпеки між різними країнами.

- Недостатня увага до міжнародних тенденцій та впливу зовнішніх чинників. Розвиток глобалізації та інтеграції країн у світову економіку відображається на стані економічної безпеки країн. Тому оцінка рівня економічної безпеки повинна враховувати міжнародні тенденції та зовнішній вплив на економіку країни.

- Недостатній розвиток інформаційних технологій та забезпечення доступу до інформації. Оцінка рівня економічної безпеки потребує великої кількості інформації, яка не завжди є достатньою та доступною для дослідників.

- Недостатня увага до соціальних аспектів економічної безпеки. Економічна безпека пов'язана не тільки з економічними показниками, але й з соціальними аспектами, такими як зайнятість, рівень життя, доступ до освіти та медичних послуг. Оцінка рівня економічної безпеки повинна включати аналіз і соціальних показників.

- Недостатня увага до проблем екологічної безпеки. Економічна безпека пов'язана з екологічною безпекою, тому оцінка рівня економічної безпеки повинна включати аналіз стану довкілля та впливу економіки на нього [4, с. 76-77].

Таким чином, методика оцінки рівня економічної безпеки є комплексним інструментом, який дозволяє оцінити стан економіки та її здатність до стійкого розвитку в умовах різноманітних викликів та загроз. Дана методика заснована на системному підході до визначення факторів, що впливають на економічну безпеку, та оцінці їх взаємозв'язку та взаємодії. Проблематика методики оцінки рівня економічної безпеки відображає складність та багатогранність дослідження цієї проблеми. Розв'язання цих проблем потребує більш ретельного аналізу та підходу до визначення поняття «економічна безпека», розвитку об'єктивних та комплексних показників оцінки, а також більш тісної взаємодії між дослідниками, державними інституціями та бізнес-середовищем.

Література:

1. Барановський О. І. Банківська безпека: проблема виміру. *Економічне прогнозування*. 2018. № 1. С. 7–32.
2. Гаруст Ю. В. Фінансово-економічна безпека як запорука сталого розвитку банківської установи. *Форум права*. 2019. № 1. С. 42-48.
3. Вовчак О. Д. Системні ризики банківського та реального секторів національної економіки в контексті забезпечення фінансової стабільності. О. Д. Вовчак, П. М. Сенищ, І. А. Канцір. *Європейські перспективи*. 2019. № 2. С. 5–14.
4. Коваль Я. С. Механізми державного регулювання антикризовим управлінням економічною безпекою банківських установ України : монографія. Київ : ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК». 2020. 200 с.

ОСНОВНІ МЕТОДИ OSINT, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ В КРИМІНАЛЬНОМУ АНАЛІЗІ	150
<i>Калугін Володимир Юрійович</i> - кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри кібербезпеки та інформаційного забезпечення Одеський державний університет внутрішніх справ	
ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЇ З СОЦІАЛЬНИХ ІНТЕРНЕТ-МЕРЕЖ У РОЗСЛІДУВАННЯХ КІБЕРЗЛОЧИНІВ	152
<i>Пукас Ярослав Володимирович</i> - здобувач вищої освіти	
<i>Прокопов Сергій Олександрович</i> - старший викладач кафедри економічної та інформаційної безпеки Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ	
ОСНОВНІ АНАЛІТИЧНІ МЕТОДИ, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ОПЕРАТИВНОГО КРИМІНАЛЬНОГО АНАЛІЗУ	155
<i>Форос Ганна Володимирівна</i> - кандидат юридичних наук, доцент, завідувачка кафедри кібербезпеки та інформаційного забезпечення Одеський державний університет внутрішніх справ,	
<i>Сомік Сергій Михайлович</i> - слухач 2 курсу магістратури ІПБ, спеціальність 124 «Системний аналіз» Одеський державний університет внутрішніх справ	
CRIMINAL ANALYSIS PARADIGM IN THE CONTEXT OF DIGITAL SECURITY: THEORETICAL FOUNDATIONS AND PRACTICAL CHALLENGES	156
<i>Haborets Olha</i> - PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department of Operational-Search Activities and Information Security Donetsk State University of Internal Affairs, Kropyvnytskyi	
<i>Lunhol Olha</i> - PhD in Pedagogical Sciences, Docent, Associate Professor of the Department of Operational-Search Activities and Information Security Donetsk State University of Internal Affairs, Kropyvnytskyi	
АНАЛІТИЧНІ МЕТОДИ ОЦІНКИ РІВНЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ	157
<i>Южека Роман Сергійович</i> - аспірант кафедри кримінально-правових дисциплін Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, член Громадської організації «Спілка освітян України»	
<i>Пядишев Володимир Георгійович</i> - доктор юридичних наук, професор, професор кафедри кібербезпеки та інформаційного забезпечення Одеський державний університет внутрішніх справ	